

ADVIES VAN HET INSTITUUT VOOR NATUURBEHOUD A.2004.63

Voorstel locatiealternatief voor dijkwerken tussen Gondebeek en Kwatrecht te Melle langs de Zeeschelde (RO)

Nummer : IN.A.2004.63
Datum : 30 – april - 2004
Auteurs: Bart Vandevoorde, Alexander Van Braeckel & Erika Van den Bergh
Vragen naar: Bart Vandevoorde
geadresseerde : Mevr. Anke Hermans
Afdeling : Belconsulting nv.
Oude Stationsstraat 144
8700 Tielt
Datum aanvraag : 22 - april - 2004
Referentie aanvrager: telefonische aanvraag Mevr. Anke Hermans (Belconsulting)
Aantal pagina's: 4

1. Aanleiding

Als antwoord op uw vraag wordt onderstaand een locatiealternatief geformuleerd voor de dijk tussen de Gondebeek en Kwatrecht langs de Zeeschelde (RO) te Melle in het kader van de geplande werken en bijhorende MER-procedure.

2. Alternatief en motivering

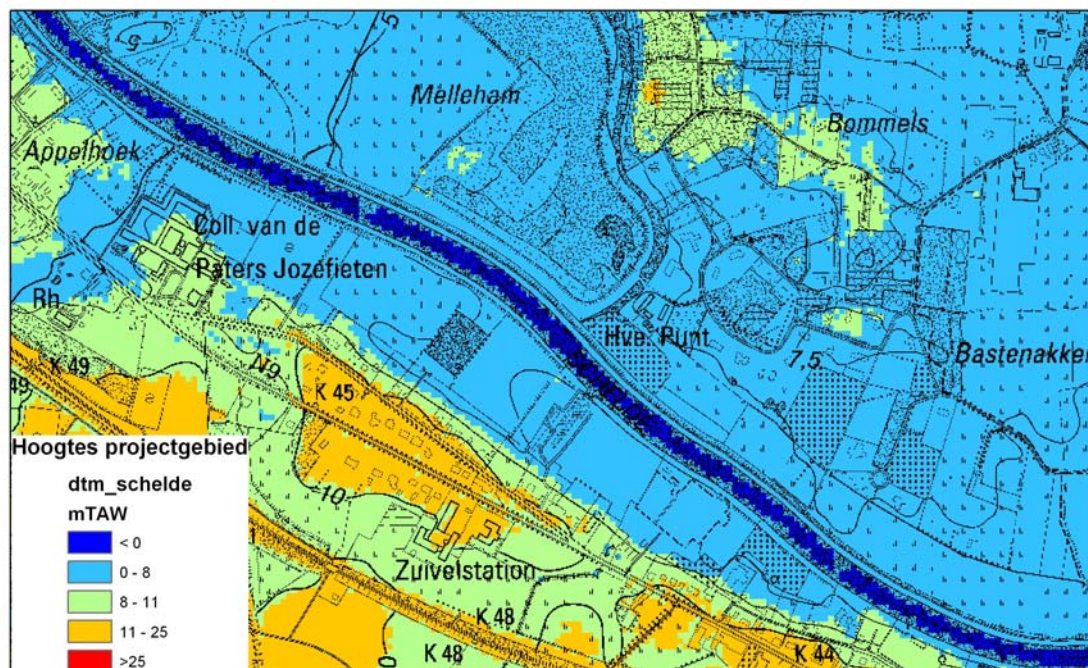
Eén van de knelpunten binnen het Schelde-estuarium is de sterk versnipperde ecologische infrastructuur of zelfs het totaal ontbreken ervan. Zo is het oppervlakte aan intergetijdengebied tussen Gent en pakweg Berlare uiterst miniem. Het eerste schor van enige omvang is het Konkelschoor (2 hectare) te Berlare. Nochtans hebben schorren een belangrijk direct en indirect effect op de biodiversiteit van het estuarium. Enerzijds spelen ze een rol in de auto-ecuratief vermogen van de rivier en dragen zo bij tot een beperking van de vuilvrachten naar de Noordzee. De voorkomende of ontwikkelde levensgemeenschappen dragen rechtstreeks bij tot de biodiversiteit van het systeem (VAN DEN BERGH *et al.* 1999).

Het ontwikkelen van schor ter hoogte van de projectsite kan gebeuren door de aan te leggen dijk landinwaarts te herlokaliseren. De zone die hiervoor om praktische redenen in aanmerking komt, situeert zich tussen het college, de natuurlijke cuesta, het droogdok en de Zeeschelde (Figuur 1). De overige stukken hebben een te klein oppervlak om in aanmerking te komen. Indien dit gebied integraal tot zoetwaterschor zou ontwikkelen, levert dit een oppervlakte nieuw schor op van ongeveer 7.5 hectare.

Figuur 1: Situering van de betreffende zone.

De nieuw aan te leggen dijk wordt hierbij verschoven in de richting van de natuurlijke cuesta. In principe kan deze cuesta die hoger is dan 8 mTAW (Figuur 2) als natuurlijke dijk fungeren zodat er enkel ter hoogte van het college en het droogdok een dijk dient te worden aangelegd, loodrecht op de Zeeschelde. Indien de cuesta als natuurlijke dijk wordt beschouwd, zal dit een belangrijke ecologische meerwaarde bieden. Zo wordt de natuurlijke gradiënt tussen de rivier, vallei en valleiwand behouden en hersteld met als nieuwe fysische factor de getijdenwerking.

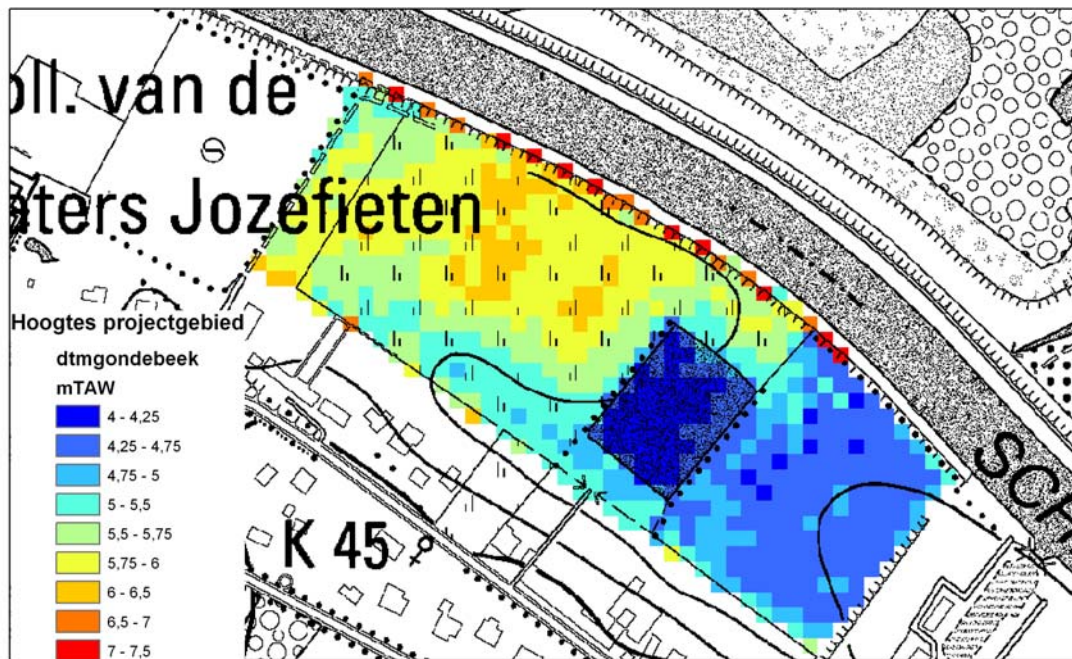

Figuur 2: DTM van de projectsite.

De ideale hoogteligging om schorontwikkeling toe te laten situeert zich net onder het gemiddeld hoogwater. Te Melle bedraagt het gemiddeld hoogwater 4.83 mTAW, bij springtij 5.07 mTAW. Net boven en net onder deze range kan schorontwikkeling plaatsvinden. Uit het beschikbaar DTM blijkt echter dat het grootste deel van de site zich boven de 5.07 mTAW bevindt, wat inhoudt dat de overstromingsfrequentie er uiterst gering zal zijn. Enkel het zuidoostelijk deel, inclusief de vijver, en een zone parallel aan de cuesta kent de ideale uitgangspositie voor schorontwikkeling met een totaal oppervlakte van ongeveer 3 hectare (Figuur 3). Aanvankelijk zullen zich daar pioniersvegetaties ontwikkelen die vervolgens bij verder opslibbing zullen overgaan in rietvegetaties, ruigtes en wilgenvloedbos. Aangezien de hogere delen slechts weinig zullen overstromen kan zich daar een hardhoutooibos ontwikkelen. Binnen de projectsite is het bijgevolg mogelijk om de gehele gradiënt van pioniersvegetaties over wilgenvloedbossen naar hardhoutooibos te creëren, wat uniek zou zijn binnen het Schelde-estuarium.

Op de Biologische waarderingskaart (versie 1.0) is het gebied gekarteerd als Hp en Ae, wat resp. een grasland en een eutrofe plas aangeeft. De biologische waarde ervan is eerder beperkt. In hoeverre deze is veranderd tussen de kartering en heden is niet gekend en dient bijgevolg nader te worden bepaald.

Wat afwerking van de vooroever betreft, verwijzen we naar HOFFMANN *et al.* (1997) en VAN DEN BERGH *et al.* (1999).

Figuur 3: Detailweergave van het DTM van de projectsite. Alles onder de 5 mTAW komt in aanmerking voor schorontwikkeling.

3. Referenties

HOFFMANN, M., & MEIRE, P., 1997. De oevers langs de Zeeschelde: inventarisatie van de huidige oeverstructuren. *Water 95*: 131-137.

VAN DEN BERGH, E., MEIRE, P., HOFFMANN, M., & YSEBAERT, T., 1999. Natuurherstelplan Zeeschelde: drie mogelijke inrichtingsvarianten. Rapport Instituut voor Natuurbehoud IN1999.18, Brussel, 166 pp. + bijlagen.